

SVETI KRST JE VELIK BOŽJI DAR ZA VSAKEGA IZMED NAS

Pastirsko pismo za postni čas 2017

I. DEL

7. NEDELJA MED LETOM – A, 19. FEBRUAR 2017

Dragi bratje in sestre. V postnem času se škofje preko duhovnikov obračamo na vas z vabilom, da utrdimo in prenovimo svojo vero ter poglobimo povezanost vernikov in škofov. Že v prvih stoletjih Cerkve je bila navada, da so se verniki v času pred veliko nočjo zbirali, zadoščevali za svoje grehe in poživiljali svojo vero. Prav tako so katehumeni, to so odrasli pripravniki na obhajanje svetega krsta, v tem svetem času poglobljeno nadaljevali svojo pripravo na sprejem v Cerkev, ki se je zgodil pri velikonočni vigiliji z obhajanjem treh zakramentov uvajanja v krščanstvo: krstom, birmo in evharistijo. V tem duhu vas danes in prihodnjo nedeljo vabimo, da poglobimo zavedanje pomena zakramenta svetega krsta.

V vseh kulturah in verstvih poznajo določeno uvajanje v posamezne dobe življenja oz. ustanove. V Katoliški Cerkvi imajo to nalogo trije zakramenti uvajanja v krščanstvo: krst, birma in evharistija (KKC 1212). Za nas je zakrament krsta velik dar nebeškega Očeta. S krstom smo postali Božji otroci in člani njegove svete Cerkve. Jezus je učil, da je krst potreben za odrešenje: »če se kdo ne rodi iz vode in Duha, ne more priti v Božje kraljestvo« (Jn 3,5). Zato Cerkev že od samih začetkov ne kršči samo odraslih, temveč tudi otroke. Nebeški Oče ljubi in spremlja človeka od spočetja naprej in ga vabi k sodelovanju. Od krsta naprej pa nas vabi, da izkušamo njegovo ljubezen, ki se kaže v usmiljenju in rodi sadove v sočutju do vseh. Zato je krst skupaj z birmo in evharistijo temelj krščanskega življenja.

V Katoliški Cerkvi so lahko krščeni otroci in nekrščene odrasle osebe. Zakrament krsta re-

dno podeljujejo škofje, duhovniki in diakoni. V skrajnih primerih pa ga lahko podeli vsak človek, ki ima pravi namen, oblije krščenca z vodo in pri tem reče: »Jaz te krstim v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha« (KKC 1256). Med Božje otroke so sprejeti tudi tisti, ki so bili krščeni s t. i. krstom krvi, to je z mučeniško smrtjo pred prejemom krsta, ter mrtvorojeni otroci, za katere so starši oz. drugi izrekli krst želja. Glede *otrok umrlih brez krsta* Cerkev zaupa Božjemu usmiljenju, da tudi zanje obstaja pot zveličanja (KKC 1261).

Med sadovi krsta je Božje otroštvo; tudi odpustanje *vseh grehov*, izvirnega greha in osebnih grehov, kakor tudi nekaterih kazni za grehe (KKC 1263). Med nami in Bogom je bil vzpostavljen odnos prijateljstva in nismo več sužnji greha, in čeprav krst ne izbriše vseh negativnih posledic izvirnega greha in drugih grehov, se v moči milosti lahko borimo proti posledicam zla v sebi in okolici. S krstom smo bili sprejeti tudi v Cerkev in poklicani k svetosti in misijonskemu ter apostolskemu delu Cerkve (KKC 1270). Vse to pomeni, da smo s Kristusom umrli grehu in z njim vstali ter lahko svobodno zaživimo novo življenje, ki nam je bilo podarjeno.

V Katoliški Cerkvi krščujemo odrasle in otroke. Z rojstvom nam je podeljeno državljanstvo, narodnost in zlasti materni jezik ter sorodstvene vezi, kar v ničemer ne omejuje otrokovih osnovnih pravic. Nasprotno, to so dragoceni darovi, ki so nam položeni v zibelko. Tako tudi sveti krst ne odpravlja človekove pravice in svobode za osebni sprejem vere ob polnoletnosti. Vsak človek je poklican, da se odloča za Boga,

se oklepa Kristusa in hodi za njim, da bi imel življenje v polnosti (Jn 10,10). Toda če otrok sploh ne pozna Jezusa, potem ga tudi sprejeti oz. zavrniti ne more. Krst otrok je zato stalna praksa Cerkve od najzgodnejših časov naprej. V Apostolskih delih je zapisano, da je sv. Pavel krstil žensko Lidijo vključno z vso njeno družino (Apd 16,15); prav tako ječarja z vso njegovo hišo (Apd 16,33). Podobna poročila najdemo v vseh obdobjih zgodovine krščanstva.

Krščanski starši imate sveto in neodtujljivo pravico otroke krstiti in jih krščansko vzgajati. Zagotavljajo jo slovenski in mednarodni pravni predpisi. Tako je v 41. in 54. členu naše Ustave zapisano, da imate starši pravico zagotoviti svojim otrokom versko in moralno vzgojo; zato pa tudi pravico in dolžnost vzdrževati ustanove za izobraževanje in vzgojo otrok v skladu z lastnim verskim prepričanjem. Podobno 2. člen Dodatnega protokola k *Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin* določa, da mora država spoštovati pravico staršev, da zagotovijo svojim otrokom takšno vzgojo in izobraževanje, ki sta v skladu z njihovim verskim in svetovnonazorskim prepričanjem. Zato tisti, ki menijo, da starši nimajo pravice krstiti svojih otrok, kršijo vaše človekove pravice in temeljne svoboščine, ki so ustavno in mednarodnopravno zagotovljene. Želijo tudi *omejiti svobodo Cerkve, ki jo zagotavlja 7. člen Ustave RS, vključno s pravico sprejema v Cerkev otrok krščanskih staršev.*

Poleg zemeljskega življenja, ki ga starši kot Stvarnikovi sodelavci posredujejo otrokom, je

za kristjane Božje življenje po krstu največji in najdragocenejši dar. To dostojanstvo in čast roditeljev varuje četrta Božja zapoved, ki naroča: »Spoštuj očeta in mater«. To je edina zapoved z obljubo blagoslova. Zato vabimo vse starše, da svojim otrokom v prvih mesecih po rojstvu omogočijo krst in nato krščansko življenje. Starši ob krstu v imenu svojih otrok izpovejo vero in izrečejo obljubo, da bodo svoje otroke vzgajali v veri Cerkve. To pomeni, da jih bodo izobrazili v veri, jim omogočili udeležbo pri verouku v domači župniji, obhajali krščanske praznike, gojili družinsko molitev in ob primernem času poskrbeli za prejem svetega obhajila in birme.

Ob pripravi na krst in ob samem obredu ste številni starši po več letih ponovno odkrili lepoto svoje vere ter sklenili, da boste svoje otroke skupaj z botri in kateheti vzgajali v njej. Ob tem se soočate s številnimi izzivi, saj prenos verskih vrednot na otroke v današnjih časih ni enostavna naloga. Zato vas prosimo, da vztrajate in da skupaj z botri in starimi starši svojim otrokom podarite zgled medsebojne ljubezni, molitve in odpuščanja. Vsako leto v Sloveniji prejme zakrament svetega krsta skoraj 12 tisoč otrok in odraslih. Zato se ob tej priložnosti zahvaljujemo vsem, ki ste dali krstiti svoje otroke in ki verske vrednote prenašate na prihodnjo generacijo. Prav tako pa se zahvaljujemo vsem duhovnikom in drugim pastoralnim delavcem, ki požrtvovalno pripravljajo starše na obred krsta njihovih otrok. Pri verski vzgoji otrok vas spremlja naša molitev in naj ostane pri vas Božji blagoslov.

Vaši škofje

BODITE PONOSNI IN USTVARJALNI KRISTJANI

Pastirsko pismo za postni čas 2017

II. DEL

8. NEDELJA MED LETOM – A, 26. FEBRUAR 2017

Dragi bratje in sestre. Prejšnji teden smo vam škofje spregovorili o pomenu krsta, pravici staršev, da podarite krst svojim otrokom, ter skrbi za versko vzgojo. Danes pa vam bomo spregovorili tudi o tem, zakaj imajo vsi otroci pravico do krsta ter kakšne pogoje naj spolnjujejo krščanski botri. Zaradi sodobnega načina življenja se številni verniki in duhovniki srečujejo s starši, ki niso poročeni oz. težko najdejo primernega botra. Zato naše besede sprejmite z razumevanjem in v duhu sprejemanja in dobrohotnosti.

V Sloveniji je krščenih skoraj 75 % prebivalstva. Kot škofje smo skupaj z vami veseli, da kljub negotovim časom velika večina prebivalcev Slovenije pripada Kristusovi Cerkvi. Ob tem si želimo, da bi vsi starši omogočili krst svojim otrokom in zaklad vere živeli in ga uspešno predali prihodnjemu rodu. Zato je ključnega pomena, da poiščemo nove poti evangelizacije, s katerimi bi pomagali staršem, katehistinjam in katehistom pri prenosu vere in verskih vrednot na otroke.

Pri podeljevanju zakramenta svetega krsta je pomembno, da smo stvarni in da upoštevamo spremenjene okoliščine, v katerih živi vedno več kristjanov. To se kaže tudi v tem, da se danes več kot polovica otrok rodi staršem, ki še niso poročeni oz. se za cerkveno poroko niso odločili iz različnih razlogov. Prav tako številni otroci odraščajo v družinah razporočenih in ponovno poročenih oz. samo z enim izmed staršev. Ob tem poudarjamo, da imajo vsi krščanski starši ne glede na osebni položaj pravico krstiti svoje otroke, če le imajo pri tem iskrene namene in obljubijo, da bodo po svojih najboljših močeh otroke vzgajali v veri. Zato prosimo duhovnike

in druge pastoralne delavce, da so v duhu apostolske spodbude papeža Frančiška Radost ljubezni prizanesljivi in starše na primeren način povabijo, da uredijo svoj položaj tam, kjer je to mogoče, obenem pa otrokom ne odrekajo pravice do krsta. Vsi otroci so krščeni v veri Cerkve, kakor je lepo rečeno v obredniku: »Ali hočete, da vaš otrok prejme krst v veri Cerkve, ki smo jo pravkar izpovedali?« To je še posebej pomembno tam, kjer starši iz različnih razlogov še ne morejo polno živeti po predpisih Cerkve. Podobno vabimo k dobrohotnosti tudi v primeru posvojenih otrok oz. otrok v rejniških družinah. V slednjih je potrebna predhodna privolitev za krst otroka vsaj enega od njegovih bioloških staršev.

Starodavno izročilo Cerkve govori tudi o vlogi botra pri zakramentu svetega krsta in pri skrbi za versko vzgojo. Katekizem katoliške Cerkve pojasnjuje: »Da bi se krstna milost mogla razvijati, je pomembna pomoč staršev. Tu je tudi vloga *botra* ali *botre*, ki morata biti trdna vernika, sposobna in pripravljena pomagati novokrščencu, otroku ali odraslemu na njegovi poti v krščansko življenje« (KKC 1255). Otrok naj ima vsaj enega botra, če pa sta dva, naj bosta različnega spola. Na splošno se pričakuje, da botra izbere krščenec sam ali njegovi starši oz. njihov namestnik; ima vsaj 16 let; je bil pri obhajilu in prejel birmo ter živi primerno nalogi, ki jo bo sprejel. To pomeni, da obhaja krščanske praznike, se ob nedeljah redno udeležuje svete maše in si prizadeva za krščansko življenje. Če je boter poročen, naj bo cerkveno oz. naj ne živi v zunajzakonski skupnosti po svoji krivdi (ZCP kan. 872, 873, 874). Krščeni, ki je član nekato-

liške cerkvene skupnosti, npr. evangeličan oz. pravoslavni, je lahko hkrati s katoliškim botrom samo priča krsta. Škofje poudarjamo, da imajo duhovniki pravico, da podelijo kandidatom za botrsko službo potrdila o primernosti. Obenem pa jih vabimo, da so pri presojanju o primernosti previdni in da upoštevajo tudi posebne okoliščine, v katerih so lahko botri.

Škofje se z duhovniki in večino vernikov strinjamo, da je krst otrok smiseln, kolikor krstu sledi življenje v krščanski družini in bo poskrbljeno za versko vzgojo. Zato vabimo duhovnike in druge pastoralne delavce, da posodobijo priprave staršev na krst in da staršem pomagajo pri prenosu verske izobrazbe in vrednot na njihove otroke. Pomembno je, da starši za otroke oblikujejo krščanski dom, ki vključuje sveta znamenja, kot so križ, Marijina podoba, slika krstnega zavetnika, Sveto pismo, Katekizem Katoliške Cerkve itd. Starši in botri naj otroke naučijo moliti, skupaj z njimi naj prebirajo svetopisemske zgodbe, se udeležujejo nedeljske svete maše in obhajajo krščanske praznike ter otrokov god na dan njegovega krstnega zavetnika. Prav tako naj z otrokom radi obiskujejo slovenske božje poti in jih tam priporočijo Božji materi Mariji. Vse to oblikuje krščansko okolje, v katerem bo otrok lažje gradil svojo versko identiteto in ob verouku poglobljal svoje versko znanje.

Na koncu vas vabimo, da se z veseljem zavedate svojega krsta in iz njega tudi živite. Krst je

največji dar in nekaj najlepšega, kar se vam je zgodilo v življenju in kar lahko starši podarite svojim otrokom, saj pomeni resničnost Kristusovega vstajenja v našem življenju. Kot škofje si želimo, da bi bili vedno ponosni kristjani in da bi v svojih družinah, na delovnem mestu in v družbi pogumno priznali, da ste kristjani, in bili s svojim krščanskim življenjem zgled svojim otrokom. Papež Frančišek je lansko leto dejal: »Ne pozabite, da je vera največja dediščina, ki jo lahko date svojim otrokom. Trudite se, da se ne bo izgubila, ampak da bo rasla in jim jo boste zapustili kot dediščino« (nagovor papeža Frančiška pri krstu otrok v Sikstinski kapeli 10. 1. 2016). Vabi nas tudi, da pomislimo, kdaj smo bili krščeni. Prav gotovo tega vsi ne vemo. Zato vas vabimo, da v letošnjem postnem času poiščete krstni list, vprašate starše in botre, obiščete svojo župnijo, v kateri ste bili krščeni, in ugotovite dan svojega krsta. Praznovanje krstnega dne pogloblja pripadnost Jezusu; poživi prizadevanje za življenje po veri; okrepi pripadnost Cerkvi in novemu človeštvu, v katerem smo vsi bratje in sestre. Zahvaljujemo se vam, da ste danes pri sveti maši in da si prizadevate za krščansko življenje. Vam in vašim družinam, še posebej vsem bolnikom in ostarelim, želimo blagoslovljen postni čas in lepo pripravo na velikonočne praznike.

Vaši škofje